

Samenwerken aan transities

De kennisagenda van De Haagse Hogeschool samengevat

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Transities rond drie thema's	3
Rechtvaardig samenleven	4
Transitie naar duurzaamheid	5
Digitale toekomst	6
Internationaal georiënteerd onderzoek	8
Inbedding kennisagenda in organisatie	9
Uitnodiging voor samenwerking	10

INLEIDING

De Haagse Hogeschool ontwikkelt zich tot een kennisinstelling met een herkenbaar profiel. Een hogeschool waar onderzoek, onderwijs en externe stakeholders samenwerken aan maatschappelijke impact. Het onderzoek van De Haagse Hogeschool kenmerkt zich door een multidisciplinaire aanpak. Er gebeurt nu al veel. Toch zal een extra stap nodig zijn om die herkenbare kennisinstelling te worden. Met deze kennisagenda willen we onze maatschappelijke impact vergroten door drie dingen te doen. We versterken de samenwerking in de driehoek onderwijs - onderzoek – samenleving. We verdiepen de interne samenwerking tussen faculteiten, kenniscentra en diensten. En we maken De Haagse Hogeschool zichtbaarder als kennisinstelling.

Hiervoor hebben we meer focus nodig. Daarom bundelen we onze energie op drie thema's: 1) rechtvaardig samenleven, 2) de transitie naar duurzaamheid en 3) de digitale toekomst. We bouwen hiermee voort op onze sterke punten. De thema's zetten ons óók aan tot vernieuwing, gerelateerd aan belangrijke ontwikkelingen in de samenleving, op lokaal, regionaal, landelijk en internationaal niveau.

Hoe gaan we de thema's gebruiken?

Door deze thema's te kiezen, willen we energie en creativiteit losmaken en kansen creëren voor een multidisciplinaire samenwerking. De komende jaren zal het zwaartepunt van De Haagse Hogeschool op deze drie thema's liggen. Alle lectoren en opleidingen gaan nadenken hoe zij zich tot deze thema's verhouden. Uiteraard blijft er ruimte voor onderwijs en onderzoek dat niet direct verbonden is met een van de drie thema's, mits duidelijk gemaakt kan worden waarom het belangrijk is om in zo'n 'vrij' onderwerp te investeren. De kennisagenda wordt zo een levend document.

TRANSITIES ROND DRIE THEMA'S

Hoe verzilveren we de kansen van deze tijd en bieden we uitdagingen het hoofd? Daarvoor is meer nodig dan een geleidelijke verandering. De cultuur, structuur en wijze van werken in de samenleving en binnen organisaties zullen daarvoor fundamenteel moeten veranderen. Omdat de drie gekozen thema's met elkaar verweven zijn, vergen zij een integrale aanpak. Op veel terreinen – technologisch, economisch, bestuurskundig en sociaal – zijn tegelijkertijd veranderingen nodig. In ons onderzoek zoeken we samen met onderwijs en werkveld naar praktische interventies en passende oplossingen. Als hogeschool kiezen we voor de waarden rechtvaardigheid en duurzaamheid. En de digitale technologie willen we nadrukkelijk inzetten voor een economie die deugt. Deze waarden bepalen het handelen van medewerkers. We geven ze ook onze studenten mee.

1

Rechtvaardig samenleven

In de context van dit thema vergroten wij met ons praktijkgericht onderzoek inzichten in vraagstukken rond rechtvaardigheid en kansengelijkheid.

Gelijke kansen bijvoorbeeld op gezondheid in onze stedelijke omgeving. We ontwikkelen ook manieren om alle burgers een stem te geven in gemeentelijk beleid.

Omschrijving thema

Hoe creëer je gelijke kansen voor iedereen in een samenleving die steeds ongelijker dreigt te worden? Het SCP typeert Nederland nu al als een klassensamenleving. Het aanpakken van deze ongelijkheid is een complexe opgave. Niettemin willen we als Haagse Hogeschool actief bijdragen aan succesvolle oplossingen. Bijvoorbeeld door een dieper begrip te creëren van grootstedelijke vraagstukken en door actieonderzoek te doen.

Om de kansengelijkheid te vergroten, zijn een brede blik en een gelaagde aanpak nodig. We moeten oog hebben voor de samenhang tussen de verschillende vraagstukken. Met een gelaagde aanpak willen we systemen transformeren die nu nog de ongelijkheid in stand houden. Die gelaagde aanpak krijgt bij ons gestalte in stadlabs en fieldlabs, in leer- en kennisnetwerken, kortom in praktijkgericht onderzoek waarin we zoeken naar oplossingen voor concrete problemen.

Waar staan we?

In de uitwerking van het thema rechtvaardig samenleven werken we op lokaal niveau al veel samen met de gemeente Den Haag, met scholen, welzijns- en

gezondheidsinstellingen en met sportorganisaties. Door participatief onderzoek te doen, inventariseren we waar inwoners van Den Haag tegen drempels aanlopen. Ook doen we binnen Den Haag onderzoek naar migratie, naar de betekenis van burgerschapsonderwijs aan kwetsbare jongeren in kwetsbare wijken en naar manieren om te komen tot een rechtvaardige energietransitie. Regionaal onderzoeken we hoe het is gesteld met kansengelijkheid voor studenten die gaan studeren bij De Haagse Hogeschool. Wat zijn hun kansen bij een vervolgopleiding of op de arbeidsmarkt? Verder bouwen we aan een regionale agenda om de kwaliteit, effectiviteit en doelmatigheid van zorg hulpmiddelen te verbeteren.

Ons onderzoek om de gezondheid van mensen in een lage sociaaleconomische situatie te verbeteren, is nationaal ingebed. We doen in die breedte ook onderzoek naar voortijdig schoolverlaters en naar het realiseren van rechtvaardige onderwijskansen voor iedereen.

We zoeken in ons onderzoek heel bewust internationale samenwerking. Want onrechtvaardigheid en ongelijkheid komen ook buiten onze landsgrenzen voor. Daarom willen we binnen Europa steeds meer samen optrekken in consortia van gelijkgestemden.

Ons toekomstbeeld

Wij willen als hogeschool bijdragen aan een rechtvaardige samenleving. Daarvoor bouwen we niet alleen voort op onze bestaande externe netwerken, we bouwen ze verder uit tot partnerschappen. Als kenniscentra ontwikkelen we diepgaande kennis over en inzicht in de problemen die aan de basis liggen van armoede en (gezondheids) ongelijkheid. We doen dat samen met onze stakeholders en met docenten en studenten uit het onderwijs. Met onze stakeholders ontwikkelen we een gezamenlijke onderzoeks- en impactagenda.

Doorontwikkeling

Met de keuze voor het thema rechtvaardig samenleven creëren we een overkoepelend bindend element in de hogeschool, over de opleidingen en onderzoeksgroepen heen. Dit thema is een belangrijk leidend principe bij de keuze van nieuwe lectoraten, nieuwe opleidingen en nieuw onderzoek. We nodigen externe partijen uit om met ons samen te werken.

2

Transitie naar duurzaamheid

Een leefbare en duurzame toekomst voor iedereen. Dat lijkt niet te veel gevraagd. Toch zien we dat de kans daarop steeds kleiner wordt. Daarom werkt De Haagse Hogeschool aan een systematische transitie naar een situatie die meer in balans is en die ook vol te houden is. Om die situatie te realiseren, zijn op korte termijn fundamentele veranderingen nodig op politiek, sociaal, economisch en technisch terrein. Aan die transitie willen we als Haagse Hogeschool bijdragen, met als doel een samenleving waarin het gebruik van energie, grondstof en arbeid in balans is en waarin baten en lasten eerlijk worden verdeeld.

Daar dragen we nu zelf ook al aan bij. We zijn duurzaam in onze bedrijfsvoering, ons onderwijs en onderzoek. Door onderzoek te doen, helpen we duurzaamheid te versnellen en te verbreden. En we leveren ieder jaar jonge professionals af die gaan werken aan de broodnodige fundamentele transitie.

Omschrijving thema

We moeten toe naar een herstelde balans op systeem-niveau. Dit vraagt om een perspectief waarbij niet de mens centraal staat, maar waarin we kijken naar de duurzaamheid van het hele systeem. Welke grondstoffen onttrekken we op een duurzame manier aan de natuur? Hoe richten we de maatschappij zo in, dat we duurzaam met mensen omgaan?

We willen toe naar een circulaire economie, waarbij we de grondstoffen zo veel mogelijk in een gesloten kringloop houden en waarbij we de CO₂-emissies zo veel mogelijk beperken.

Gaat het over de omgang met elkaar, dan zien we nu nog veel te vaak uitsluiting, grote verschillen tussen rijk en arm en internationale tegenstellingen. Mensenrechten, ook kinderrechten, staan steeds meer onder druk. De broodnodige fundamentele transitie moeten inclusief zijn. Iedereen moet daarin kunnen participeren. Op weg naar die nieuwe situatie kunnen onderwijs en onderzoek een belangrijke rol spelen. In living labs werken we samen met stakeholders aan experimenteel onderzoek. De invloed van de omgeving is daarin essentieel, omdat je zonder die invloed de totaalproblemen moeilijk aan kunt pakken.

Waar staan we?

Om te komen tot die transitie naar duurzaamheid, doen we onderzoek op lokaal, regionaal, landelijk en internationaal niveau. Lokaal leggen we het accent vooral op actieonderzoek. Op gewoon doen. Op zoveel mogelijk

samenwerken. Aan zo veel mogelijk mensen laten zien dat we stappen zetten en resultaten boeken.

Regionaal werken we inhoudelijk en integraal samen met stakeholders. De multidisciplinaire aanpak in onze onderzoeksprojecten blijkt een succesfactor te zijn.

Kijken we naar ons onderzoek met een landelijke impact, dan wordt steeds duidelijker dat learning communities en living labs dé manieren zijn om vanuit verschillende perspectieven te werken aan duurzame transitie.

Op het thema transitie naar duurzaamheid zijn we ook internationaal actief. Zo doen we onderzoek naar het Europees klimaatbeleid. Daarvoor interviewen studenten in samenwerking met buurthuizen jongeren uit krachtwijken in Den Haag en beleidsmakers op ministeries en in internationale instellingen in Den Haag.

Ons toekomstbeeld

De Haagse wil een pionier zijn in een duurzame regio met een landelijke en internationale uitstraling. In co-creatie willen we werken aan een bloeiend ecologisch, economisch, sociaal en politiek-juridisch systeem dat in balans is voor de huidige en toekomstige generatie. Hiervoor bouwen we ons regionale en landelijke netwerk verder uit door strategische partnerschappen aan te gaan met bedrijven, gemeenten en maatschappelijke instellingen.

Doorontwikkeling

Als Haagse Hogeschool blijven we ons in de driehoek onderzoek - onderwijs - buitenwereld richten op de complexe transitie die nodig zijn om te komen tot een duurzame samenleving. Transitie in de techniek, in de economie, in de wetgeving en de governance en in het onderwijs. Participatie en draagvlak zijn in die ontwikkeling belangrijke elementen. Om duurzaamheidsprojecten te laten slagen, is het combineren van deze aandachtsgebieden belangrijk.

3

Digitale toekomst

In de digitale toekomst zetten burgers en professionals digitale technologieën in om hun duurzame samenleving vorm te geven. Dat is een samenleving waarin mensen veilig, gezond en goed kunnen leven. Waarin ze gelijke kansen hebben. Een samenleving ook waarin ze een positieve impact kunnen hebben op het natuurlijke systeem waarvan ze onderdeel zijn. Aan die toekomst willen we bouwen, samen met de professionals die we opleiden. Met hen willen we alle mogelijkheden benutten om die digitale toekomst te realiseren. Onze focus ligt daarbij op twee dingen: 1) veiligheid en weerbaarheid en 2) de toekomst van werk.

Omschrijving thema

Door de inzet van digitale technologie is de manier waarop we leven, werken, zorgen en produceren in de afgelopen decennia radicaal veranderd. Zodanig dat rechtvaardigheid en duurzaamheid onder druk staan in de samenleving en het bedrijfsleven. Dat stelt de samenleving voor grote uitdagingen. Als hogeschool willen wij mensen en organisaties handvatten bieden om aan die uitdagingen te werken.

Met ons onderwijsaanbod kunnen we de studenten digitaal vaardig maken. En door de technologie te verbinden aan praktijkgericht onderzoek, kunnen we gelijktijdig acute problemen aanpakken en studenten opleiden die datzelfde in de toekomst in hun eigen praktijk kunnen gaan doen. Om de uitdagingen aan te gaan, vraagt de buitenwereld om multidisciplinaire studententeams. Door daarin te faciliteren, helpen we de maatschappij. Niet alleen dat. We helpen ook onze studenten om een gedeelde taal te ontwikkelen. Een taal die zij in hun professionele leven nodig zullen hebben.

Als kennisinstelling zijn wij aan zet om mede te bepalen hoe we de genoemde uitdagingen aangaan. Afwachten is daarbij geen optie. We zullen actief aan de slag moeten gaan om de digitale toekomst mede vorm te geven. Daarom willen we studenten, burgers en organisaties in staat stellen om keuzes te maken rondom het ontwerp, de ontwikkeling en de inzet van digitale technologieën. Daarbij komen de voor- en nadelen van digitalisering aan bod en zullen we het accent leggen op het benutten van de voordelen.

In onze ogen zijn digitale technologieën essentieel bij het oplossen van maatschappelijke uitdagingen. Ze leveren een grote bijdrage aan de economie. In potentie zal die bijdrage alleen maar groter worden. Hoe die digitale toekomst eruit gaat zien, bepalen we nu. Nu moeten we kiezen hoe mens, organisatie en techniek het beste samenwerken. Daarbij concentreren we ons in ons onderzoek op veiligheid en weerbaarheid en op de toekomst van werk.

Waar staan we?

Digitalisering zit in de haarvaten van de samenleving. Daarom is het niet vreemd dat veel lectoraten zich al bezighouden met het thema digitale toekomst. Elk lectoraat werkt daarbij samen met studenten en docenten. In veel van die projecten willen we digitalisering inzetten als drijvende kracht voor een duurzame en rechtvaardige samenleving. Omdat digitale technologie overal in de samenleving impact heeft en praktijk- en onderzoeksvragen oproept, groeit in alle kenniscentra de potentie voor samenwerking tussen niet-technische en technische lectoraten.

Ons toekomstbeeld

De Haagse Hogeschool wil bijdragen aan de ontwikkeling waarin mensen met behulp van digitale technologieën hun leven en werk kunnen vormgeven. Als zij digitale technologie willen inzetten voor een economie die deugt, kunnen zij bij ons aankloppen. In co-creatie met hen willen we systemen, technieken en business- en organisatiemodellen ontwikkelen die de economie die deugt mogelijk maken.

Met onze directe samenwerkingspartners vormen wij over tien jaar netwerken van betrokkenen die hun invloed verder willen vergroten. Zij weten dan dat zij structureel op ons kunnen bouwen. Zij vinden het een succes om met ons te werken en ze zien hoe daarmee hun economische sector verandert. Onze partners dragen dan uit dat De Haagse Hogeschool heeft bijgedragen aan de inzet van digitale technologie, vooral als het gaat om veiligheid en

weerbaarheid en om de toekomst van werk. Die netwerken breiden zich uit tot over onze landsgrenzen heen.

Doorontwikkeling

De drie thema's binnen deze kennisagenda – rechtvaardig samenleven, de transitie naar duurzaamheid en de digitale toekomst – zijn bindende elementen tussen opleidingen en onderzoeksgroepen. Met de breedte van het derde thema willen we opleidingen en onderzoeksgroepen de ruimte bieden om met hun eigen insteek en profiel een bijdrage te leveren aan de drie thema's. Daarnaast willen we de onderlinge en externe samenwerking versterken. Het huidige profiel is een basis die we verder vormgeven samen met de relevante lectoraten en in overleg met de opleidingen. Waar we eventuele hiaten aantreffen in onze onderzoekscapaciteit, starten we – waar nodig – nieuwe lectoraten. Maar we beginnen met externe profilering – we zetten een etalage op voor onze externe partijen – en met interne samenwerking.

Digitalisering zal ook onze eigen onderwijs- en onderzoeksprocessen gaan beïnvloeden. Deze processen versterken we door onderzoek te doen naar die beïnvloeding, door te leren van andere onderzoeken en door te leren van vaardigheden die studenten en docenten opdoen in praktijkopdrachten. We omarmen een genuanceerde benadering van inclusief onderwijs. We zorgen ervoor dat de digitale toekomst een toekomst is, waarin iedereen kan deelnemen en gedijen, op een manier die aansluit bij hun individuele waarden en aspiraties.

INTERNATIONAAL GEORIËNTEERD ONDERZOEK

In ons Instellingsplan 2023-2028 'Onderzoekend leren met impact' stellen we: 'Wij doen meer dan onderwijs geven en onderzoek verrichten. Wij bouwen een community die divers en inclusief en behoorlijk internationaal is' (p. 3). Hoe kan het ook anders in Den Haag, de internationale stad van vrede en recht?! De drie door ons gekozen thema's hebben een globale relevantie.

Europa staat voor gelijkheid, tolerantie en sociale rechtvaardigheid. De Europese Commissie voert deze waarden zo veel mogelijk door in haar beleid en strategie. We zien dan ook dat het thema rechtvaardig samenleven goed aansluit bij de huidige prioriteiten van de Europese Commissie. Zij legt de nadruk op een eerlijke transitie naar een circulaire economie. Zij wil de sociale dimensie in de economie meer aandacht geven, om zo een behoorlijke levensstandaard te garanderen voor iedereen binnen de Europese Unie. Sociale rechtvaardigheid en welvaart staan voor iedereen op de eerste plaats als we bouwen aan een economie die deugt.

Omdat de drie gekozen thema's een internationale relevantie hebben, vinden we internationale samenwerking belangrijk. Nu al werken kenniscentra op verschillende niveaus samen met internationale partners. We hebben in diverse onderzoeken strategische posities ingevuld. We hebben ervaring met het aanvragen en uitvoeren van internationale onderzoeken. We willen graag internationaal de onderzoekskrachten bundelen en van elkaar leren.

Den Haag heeft een goede uitgangspositie om internationale onderzoeksimpact te creëren. De Haagse Hogeschool werkt daarom intensief samen met andere toonaangevende kennisinstellingen in de regio zoals TU Delft, Universiteit Leiden en TNO, en met internationale en innovatieve organisaties in de stad zoals Europol, UNOCHA, het UNICRI Center for Artificial Intelligence & Robotics en NCI Agency. Die samenwerking willen we bij de concretisering van de kennisagenda alleen maar verder uitbreiden.

INBEDDING KENNISAGENDA IN ORGANISATIE

Met de kennisagenda willen ons onderzoek verder richten op de afgesproken thema's. Willen we inhoudelijk sturen op die thema's en ze verbinden. Met de kennisagenda willen we de interne en externe samenwerking versterken. Daarbij zijn de huidige kenniscentra in de lead. Zij moeten de drie thema's verder brengen door met het onderwijs en externe stakeholders samen projecten te ontwikkelen. Daarbij bouwen de kenniscentra voorlopig voort op hun meerjarenplannen, maar gaandeweg worden de drie thema's van de kennisagenda steeds meer leidend.

Voor ieder thema worden twee leading lectoren van twee kenniscentra penvoerders. Het is hun verantwoordelijkheid dat de kennisagenda voor hun thema verder wordt ontwikkeld en dat de juiste projecten worden gefinancierd.

Collectief kijken we drie keer per jaar hoe we met elkaar voortgang boeken op de thema's. Ongeveer de helft van de extra middelen die het Rijk beschikbaar stelt, investeren we in deze kennisagenda. We doen dat als een extra impuls om samen met faculteiten, diensten en de buitenwereld de agenda te ontwikkelen en daarin passende projecten uit te voeren.

In 2024 investeren we een gelijke hoeveelheid middelen per kenniscentrum en per thema. Met die middelen ontwikkelen de koppels van kenniscentra een samenhangend programma van projecten en activiteiten per thema. Vanaf 2025 kennen we de financiering toe op basis van dat programma.

UITNODIGING VOOR SAMENWERKING

Met deze kennisagenda willen we impact creëren in ons onderzoek, ons onderwijs en in de samenleving op de drie thema's waarvoor we hebben gekozen. In de verder ontwikkelende samenwerking zullen de komende maanden en jaren nieuwe ideeën ontstaan. Ideeën die we nu nog niet kunnen overzien. De kennisagenda is daarmee ook een uitnodiging voor iedereen binnen en buiten de hogeschool om met ons samen te werken. Om vanuit eigen perspectief te werken aan rechtvaardig samenleven, duurzame transities en een digitale toekomst.

De Haagse Hogeschool

Johanna Westerdijkplein 75
2521 EN Den Haag

Postbus 13336
2501 EH Den Haag

DE HAAGSE
HOGESCHOOL

dehaagsehogeschool.nl